

LUD

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: **Ksiądz Jan Pałka**

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 4—5 godz. po południu.

P R E N U M E R A T A : W Brazylii 15\$000 płatna zgóry; w Argentynie 6 pezów w Polsce 14 zł.; w Ameryce Południowej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezu urugwajskie

Adres Redakcji: **Ludu: Curytyba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583**

Adres dla listów: **Curytyba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil**

Adres telegraficzny: **Redação «Lud» Curytyba**

Opisy ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.

Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy	5\$000
Od 1 » » » » 1 » za każdy raz na stronie ogłoszeń	\$300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. niżłki	
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam	\$3000
Ogłoszenia w tekście według umowy	

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarczyk - Kubisa i Floreckiego.

W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.

W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Jornal polonez **LUD**, publica-se 4 noites terças - e sextas - feiras

GNSTAW LAWINA

ZAGADNIENIA AGRARNE W POLSCE!

(Korespondencja własna «Ludu»)

Rzym, w lutym 1936 roku. Pod powyższym tytułem ukazała się w wielkich księgarniach rzymskich książka Dra Stanisława Jagusza w języku francuskim z przedmową paryskiego profesora Jean Loure nakładem Librairie Technique et Economique — Paris. (Les Questions Agraires en Pologne).

Już sam wybitny naukowiec i profesor prawa na Uniwersytecie Paryskim powiada, że praca Dra Stanisława Jagusza jest dokumentem poważnym i cennym w dzisiejszej epoce, a zatem nie dziwnego, że księgarze rzymscy postarali się o to, aby ta praca ciekawą znalazła się u nich dla czytelnika włoskiego, interesującego się zagadnieniami ziemi w dobie obcej.

To zagadnienie w Italji zresztą jest dziś bardzo aktualne, gdy Mussolini rzucił hasło powrotu na ziemię, parcelując wielkie latyfundja dotąd nieuprawne i niewyżyskane, oraz obdzielając wieśniakom ziemię, wydartą malarji na b. błotach Pontyfńskich.

Praca Dra Stanisława Jagusza, wydana starannie w wielkości osemkowego tomu z kartami statystycznymi i mapą Rzeczypospolitej robi dobre wrażenie estetyczne i przyciąga oko widza do siebie.

Treść tej pięknej i aktualnej książki przechodzi jej wygląd estetyczno-artystyczny. Boga ta bibliografja i znajomość głęboka omawianego problemu sprawia, że czytelnik upija się czytając tę książkę, pięknie po francusku napisaną, która daje ciekawity obraz zagadnienia agrarnego w Polsce od chwili tworzenia pierwszych ośrodków rolnych t. zw. rodowych, poprzez folwarki i wielkie latyfundja, poprzez poszczególne fazy walki o obdzielenie ziemi miasta i wieś, poprzez projekt prawa Andrzeja Zamojskiego, manifest Polaniecki Naczelnika Tadeusza Kościuszki, rabunkową gospodarkę zaborców, projekt wywłaszczenia pierwszego rządu Jędrzeja Moraczewskiego, obietnice, projekt obdaruwania ziemią, złożony w Sejmie przez prezesa Wincentego Witosa, poprzez reformę rolną, uchwaloną przez pierwszy Sejm Ustawodawczy po jej zaprzeczeniu i doprowadzenie do niej 70% ludności Rzeczypospolitej, żyjącej na roli w dobie obecnej.

Książka Dra Stanisława Jagusza jest dokumentem socjalnym i politycznym wielkiej wagi. Dowodzi on, że Polska posiada tyle ziemi, że może ona wykarmić wszystkich jej obywateli dziś i za lat 25 gdy ludność Rzeczypospolitej przy jej dzisiejszym wyroście demograficznym znacznie wzrośnie.

W Polsce na roli pracuje aż 74% ludności, reszta t. j. 26

proc. przypada na miasta. Z tej obryzkiej masy ludności tylko maleńki odsetek przypada na gospodarstwa, które dają dobre utrzymanie reszta na wielkie obzary, albo karłowate posiadłości. Na tych ostatnich przebywa około 70 proc. ludności i masa ta cierpi dziś z racji niskich cen produktów, wysokich podatków i świadczeń socjalnych.

Z jednej strony przesył ziemi a z drugiej jej brak sprawia, że rok rocznie musi emigrować z Polski zagranicę w poszukiwaniu za pracą i kąwalkiem chleba najlepszy element. Tylko w okresie od 1926 do 1930 roku wyemigrowało z Polski 459.700 osób. W latach następnych emigracja zmniejszała się li i tylko dlatego, że wogóle warsztaty pracy zostały zamknięte dla cudzoziemców na całym świecie. Nie mniej jednak, gdy patrzmy na cyfrę pół miliona ludzi, którzy wyemigrować musieli za kąwalkiem chleba z kraju musimy stwierdzić, że pozbyliśmy się półmilijonowej armji, najlepszego żołnierza, który w każdej chwili byłby gotów stanąć w obronie własnych granic i własnej ziemi rodzicielski.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Generał Sikorski odwiedził mistrza Paderewskiego

«Dziennik Zjednoczenia» z Chicgo donosi, że generał Władysław Sikorski, były premier Polski, znany szeroko w Polsce mąż stanu, bawił ostatnio u Paderewskiego, w Morges w Szwajcarii.

Charakter jego wizyty u największego żyjącego Polaka, jak i pierwszego premiera Polski i duchowego ojca Armji Pol-

Niemcy są zawsze Niemcami NIEMIECKIE BOJÓWKI I MAPY FAŁSZOWANE

Ostatnie depeze nadesłane z Warszawy z datą 14 go b. m. donoszą, że opinja publiczna jest zaniepokojona działalnością niemieckich organizacyj.

Związek «Deutsche Vereinigung», którego działalność już przedtem została zawieszona, zdolał przeciagnać na swą stronę 60 proc. robotników portowych w Gdyni, oblegając im nagrody w dniu «już bliskim», kiedy wojsko niemieckie zajmie Pomorze.

Władze polskie oskarżają członków «Deutsche Vereinigung» że odbywały nawet ćwiczenia wojskowe.

W związku z tem, polciela uwiezila na Górny Słasku około 100 hitlerowców.

Warszawski dziennik «ABC» komentując ten fakt, dodaje, że Niemcy mają dwa języki: jednym mówią dla zagranicy, drugim dla swego kraju.

Z punktu socjalnego i politycznego kwestja agrarna w Polsce postawiona tak, jak dziś się znajduje — jest zabiczą dla kraju, albowiem pozabawia Państwa najlepszych sil żywojnych, które na emigracji giną bezpowrotnie, wycośnięte, jak cytryna przez obec żywojty, które z emigranta siagna najżywojniejsze soki.

Z punktu widzenia gospodarczego utrzymywanie wielkich latyfundiów jest również zabiczą, albowiem te wielkie warsztaty pracy absolutnie nie dają Państwu tego, co dacby mogły male gospodarstwa z tych latyfundiów wykorjone. Obszarnicy nie placą podatków, wyciagane zyski z ziemi, dzięki minimalnej platcy za produkcję, puszczają te pieniądze zagranicę, pozabawiając w ten sposób kraj potrzebnych do obrotów kapitalów. Są wigo pasożytami na tej ziemi, która mogłaby być ziemia mlekiem i miodem płynącą w rękach średnich chłopskich posiadaczy.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę fakt, że statystycznie na roli siedzi 74,5 proc. a reszta po mładsach — to widzimy, że Państwo w swych fundamentach jest oparte na wielkiej masie chłopskiej, która płaci podatki, utrzymuje gminy, daje rekrutę dla obrony kraju, jest podstawą Kościoła i motorem całego życia narodu polskiego.

(Dokończenie na stronie 3-giej)

STATEK «PUŁASKI» zawinie jutro do Rio SERDECZNIE GO WITAMY!

Od wczoraj, wzdluz wybrzezy brazylijskich mknie całą parą po falach morskich polski statek «Pułaski». Jutro przybedzie do portu stolicy Brazylii. Wysoko na maszcie powiewać będzie chorągiew biało-czerwona z orłem polskim. Wielu przechodni w porcie rioskim i pobliskich placach, ulicach i plażach pytać będzie z ciekawością:

Jaki to statek? Z jakiego kraju przybył? Ktorego to narodu są barwy?

Ci, którzy cokolwiek interesują się marynarką polską, przypomniać sobie, że nie poraz pierwszy szumi flagą biało-czerwona z orłem polskim. Już bowiem w 1922 r. zawinął do portów brazylijskich poraz pierwszy polski okręt «Lwów»; był to okręt szkolny; zwinął nawet do portu parańskiego, Paranaaguá, gdzie Polonia Paranańska zgotowała mu serdeczne przyjecie.

W kilka lat później bo w 1929

roku przybywały do portów brazylijskich pod polską flagą statki «Krakus» i «Wista», które jednakże nie były zupełnie polskie bo należały do kompanji okrętowej francusko-polskiej.

Wreszcie w grudniu 1933 r. zawinął do portów brazylijskich znów statek szkolny «Pomorzec».

Jutro, jak to już donosiliśmy, zawinie do portu brazylijskiego pierwszy polski statek handlowo pasażerski «Pułaski»; należy on do Żeglugi Polskiej «Gdynia-Ameryka». Na linii Gdynia Buenos Aires Żegluga Polska uruchomi wkrótce jeszcze dwa statki: «Polonia» i «Kościuszek».

Witamy serdecznie pierwszy polski statek «Pułaskiego» wraz z dzielna załoga i Żegludze Polskiej życzymy jaknajwiększego rozwoju oraz by jej statki zespolity silnemi węzłami Wychođztwo Polskie z Macierzą. **Redakcja.**

Znany lekarz polski, dr. Jurasz przybywa do Brazylii

Korespondent «Ludu» z Poznania donosi nam, że w obecnym miesiacu udaje się do Brazylii znany lekarz Dr. Jurasz, kierownik oddziału chirurgji szpitala Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, który jest równocześnie dyrektorem kliniki chirurgicznej Uniwersytetu Poznańskiego. Dr. Jurasz został zaproszony przez Wydział Medycyny z Rio de Janeiro do wygłoszenia kilku wykładów z zakresu nowoczer-

snej medycyny, oraz wykonania kilku pokazowych operacyj. W świecie lekarskim Dr. Jurasz uchodzi za najwybitniejszego profesora chirurgji w Polsce, choć znany jest równie dobrze i zagranicą.

Uczony nasz Rodak, po ukończeniu wykładów w Rio zamierza zwiedzić São Paulo a przede wszystkim Parana, ponieważ życzmy przynieść tam z rodakami i poznać kolonie polskie.

W EUROPIE sytuacja nadal napężona

Niezdecydowane stanowisko Anglij. Niemcy nie usuną wojsk z Nadrenji. Francja stoi silnie przy swych żądaniach.

Napężenie, jakie wywołało zerwanie przez Niemców traktatu lokarneńskiego trwa nadal. Liczne posiedzenia, narady i konferencje przedstawiceli państw, które podpisały traktat lokarneński, nie zapowiadają żadnego rozwiązania zatargu.

Francja i Belgja, najbardziej dotknięte przez zerwanie traktatu, żądają ukarania Niemiec i wymagają będą na posiedzeniu Ligi Narodów zastosowania wobec Niemców sankcyj karnych.

ANGLJA NIEZDECYDOWANA

Niezdecydowane stanowisko zajmuje Anglja; przeciwna jest temu, żeby zastosować przeciw Niemcom ostre środki. Wysznuwa ona pośrednie propozycje, stara się naklonić rząd niemiecki, żeby przynajmniej część wojska wycofał z Nadrenji i nie budował tam fortyfikacyj.

NIEMCY NIE USTĄPIA

Rząd niemiecki pozostaje głuchym na wszelkie propozycje angielskie. W odpowiedzi jakby u niego, minister Goering w swej mowie propagandowej oświadczył, że niema mowy, żeby Niemcy wycofały chociażby jednego żołnierza z Nadrenji. Nato bowiem wyslano wojska, żeby zajęły Nadrenję.

OGROMNA ARMJA NIEMIEC OKA W NADRENJI

W kilkunastu dniach Niemcy zalały Nadrenję licznym wojskiem; obecnie telegramy donoszą, że w Nadrenji Niemcy zgromadzili armję złożoną z 248 000 żołnierzy, znakomicie wyposażoną w ryzostunek wojenny.

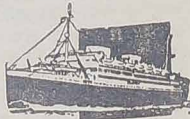
Hitler w swych przemówieniach podkreśla, że Francja pierwsza złamała traktat lokarneński, ponieważ zawarła przymierze z Sowietami.

TELEGRAMY

Minister Spraw Zagranicznych Polski, p. Józef Beck, udał się do Londynu, ażeby wziąć udział w naradach międzynarodowych.

Z Warszawy donoszą, że na kongresie rablinów i delegacyj gmin żydowskich z całej Polski, postanowiono, że wszyscy żydzi na znak protestu przeciw ustawie o uboju rytualnym, przez miesiąc powstrzymają się od spożywania mięsa i przez jeden dzień zachowają milczenie.

Mala Real Inglesa

H. MONARCH 23-go marca do Rio, Madra, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires:

Table with shipping schedules: H. Princess 31 Marca, Asturias 4 kwietnia, H. Brigade 14, Arlanza 21.

Z Santos do Europy: H. Monarch 23 marca, H. Chieftain 6 kwietnia, Asturias 13, H. Princess 20.

Sprzedaje się szczytki 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austriji, Rumunji, Bessarabji.

Informacji udziela Agencja: Cia Marte, Rua 15 de Novembro 257-261 - Caixa postal 220 - OURITYBA

FARBY BAYER

są najlepsze do farbowania wszelkich materiałów

PERFUMY ZAGRANICZNE... jukoteż kosmetyki, pudry, szminki, brylantyny, pasty do zębów, różne pachnące wody i t. d.

La no LUHM - Rua Riachuelo 161 - OURITYBA

Bank Francusko - Włoski

na Południową Amerykę, KAPITAŁ ZAKŁADOWY 100 MILJONÓW, FUNDUSZ REZERWOWY 139 MILJONÓW, GŁÓWNA SIEDZIBA W PARYZU, FILJE: Brazylja: S. Paulo - Rio de Janeiro - Santos - Curitiba - Porto Alegre - Recife - Rio Grande - Bahia.

A VENCEDORA

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papiercek owijanych. Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, m... i gumowe.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w LUDZIE.

Rodolpho Strobel

IMPORTOWIEC, PRACA CORONEL ENEAS Nr. 119 - Paraná, Kurtyba - Telefon 197. Wielki skład: Wapna, Cegiel, Posadzek, Dachówek Francuskich...

Dr. Regina Kleemann, Lekarz - Dentysta, dyplomowana przez Uniwersytet Parański. Wykonuje wszelkie roboty w okresie swej specjalności po najnowszych metodach i najnowszych aparatach.

Chargeurs Reunis i Sud Atlantique, Jednolita trzecia klasa. Kompanja ta sprzedaje bilety bezpośrednio do każdego miasta w Polsce i odwrotnie bilety z Polski do Brazylji.

BALSAMO DA HELENA, Infallível contra dores. Leczy reumatyzm, bóle, pierśniowe, bóle zębów, uszu, nerwalgii, kolki, świeże rany i t. p.

Casa Nice, Korzystajcie z okazji Skład. Likwiduje w tym miesiącu materiały. Materiały są pierwszorzędne i bardzo tanie.

Skład skór wybranych, Specjalna garbarnia, ulepszona do garbowania skór z sierścią. SPECJALNOŚĆ: Camurços, pelicas, boxalfs, skóry do bebnów, bebników, pergaminy.

Janina Furmaniak Schmitdinger, Chirurg - Dentysta. Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio.

Król a Car - 241 - A. Gruszecki. król nie daruje mu wymyślań i porwania wojewodzin. - Ucieknie... ucieknie - szepnął półgłosem Tatow. - Ale gdzie? Do Tarowli, do Suzy do Sokola? wszędy daleko i konie mu ustają w takim błocie - upierał się Rozdrażew.

Król a Car - 242 - A. Gruszecki. w swój kraj, ale sam gosuader upomniał się o ciebie i przyjedziesz do nas zdrowo. - Każdemu z was król darowałby życie, sam żołnierz on i rozumie postępszeństwo żołnierskie, ale mnie zamoczy i powieści - powiedział smutnym głosem.

Król a Car - 242 - A. Gruszecki. - No, to się rozumie i każdy z nas to zrobi - skinął głową Rozdrażew - ale tu nie idzie o naszego najpotężniejszego cara, za którego każdy z rozkoszą odda życie, ale do innego oświełka. Czy jedna jego dusza waży tyle, co tysiące dusz chrześcijańskich?

Companhia de Terras do Norte Paraná

Kukurydza między kawą nową, na sprzedanych lotach przez Kompanję. Stacja kolejowa w Londrinie

ORLE

Druga Rezerwa Polska na ziemiach Komp. angielskiej Północnej Parany

Zapełnwszy w całości pierwszą rezerwę zwaną Warta, Kompanja zarzewywała drugi obszar pod nazwą Orle, dla kolonizacji polskiej.

Orle leży w odległości 14 kil. od Rolandji, miasta nowego i stacji kolejowej i 8 kil. od Arapongas takżę przysiętej stacji kolejowej, połączone z pysznymi drogami automobilowymi.

Orle leży w dorzeczu rzeki Pirapó, na wysokości 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorzędna, z dobrą wodą, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, kukurydzy, drzew owocowych etc.

ORLE leżą tak wysoko i nie posiadając bagien, niemożę mieć malarji.

Loty od 5 akrów w zwyż po cenie 400\$000 za akier gotówką lub czteroletnie spłaty z 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANÁ S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, caixa postal 2771. LONDRINA, Dyrekcja tejże Kompanji. CAMBARÁ: Paraná — Ignacy Szanowski, główny agent tutejszy z ORLEM Kolonizacji polskiej, który wydaje bilety darmowe z Cambará aż na Orle. Zapraszamy wszystkich zwiedzić nasze Kolonie, bez obowiązku kupna i z powrotnym biletem darmowym!

Antoni Rozalimski. Zamieszkały w Kurytybie, przeżywszy 76 lat, zmarł dnia 14 b. m. Rodzina zmarłego składając serdeczne podziękowanie wszystkim osobom, które wzięły udział w pogrzebie...

Antoniego, najmłodszego synka ogólnie szanowanego p. Antoniego Lewińskiego, założyciela T-wa Tadeusza Kościuszki w tej miejscowości. Rodzice Zmarłego oraz cała rodzina, widzieli w nim swą największą pociechę i jego śmierć pogrzyła ich w wielkim smutku.

PALACIO DZIŚ Os Tapeadores. Actorzy: Edward Everet Hartan i Edna May Oliver. W PIATEK: A BARREIRA. Cafe Cury. Pali się kawę tylko pierwszej jakości sumienne i higienicznie...

Jest do sprzedania LOT ZIEMI 44 m. frontu i 140 m. długości na którym się znajdują 3 domy. — Telefon 83-7.

Palace Hotel Marcina Jarugi Rua Barão do Rio Branco 60. Telefon 989-468. COURITYBA — Paraná. Kuchnia pierwszorzędna. Urządzenia wspaniałe w modnym żelazo-betonowym pałacu z wszelkimi wygodami i higieną.

Baczność! Uwaga! Nowy i duży wybór ksiązek do nabożeństwa w wszelakich oprawach i cenach. Obrazy religijne, medaliki, obrazki do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych...

CASA JACOB Praça Cel. Eneas Nr. 88. Kupuje i sprzedaje meble nowe i używane po cenie niskiej. Dr. Carlos Moreira OKULISTA. Profesor fakultetu medycznego.

FRANCISZEK GRYZELKO WETERYNARZ DOMOWY. ROZPOZNANIE KULAWIZNY U KONI I O ZAPALENIU W KOPYCIE. Kulawego konia prowadzi się po gruncie miękkim i twardym. Jeżeli koń więcej kulaje na gruncie twardym, to ból pochodzi z porażenia kopyta, stawów lub kości.

ECHO GAWĘD O WSZYSTKIEM. Otrzymujemy następujące pismo: W numerze 16 poczynnego pisma «Lud» na stronie 6-tej, autor «Gawęd o wszystkim» ks. Franciszek Sokół tak pisze w sprawie naszego szkolnictwa: «ba nawet w brazylijskiej pocho-

skę, dumnych ze swego pochodzenia polskiego. Opuszczając Kurytybę razno ruszyliśmy w kierunku Baczary, by protokoły z naszych posiedzeń pokazać ks. Sokółowi. Zdzwolenie nasze było bezgraniczne, gdy dowiedzieliśmy się, że ks. Sokół opuścił dotychczasowe miejsce pobytu udając się do «Świętego Ducha» a po brazylijsku do Staou Espirito Santo.

